

Työharjoittelijana toimiminen neljässä eri musiikkiteatterituotannossa

Väinö Riihimäki

OPINNÄYTETYÖ
Toukokuu 2022

Muusikko
Musiikkiteatteri

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Muusikko
Musiikkiteatteri

RIIHIMÄKI, VÄINÖ:

Työharjoittelijana toimiminen neljässä eri musiikkiteatterituotannossa

Opinnäytetyö 26 sivua
Toukokuu 2022

Työharjoittelut muodostavat ison osan musiikkiteatteriopiskelijan opinnoista, ja ovat suuressa roolissa työelämään valmistavassa koulutuksessa.

Tässä opinnäytetyössä kerrotaan työharjoittelijana toimimisesta neljässä erilaisessa musiikkiteatterituotannossa. Työssä käydään läpi ensin yleisesti kunkin tuotannon taustaa, sitten kerrotaan kirjoittajan omista työtehtävistä kyseisessä tuotannossa ja lopuksi pohditaan harjoittelussa opittua.

Musiikkiteatteria opiskelevalle työharjoittelut antavat hyvää työkokemusta, sekä paljon tietoa ja taitoa työelämää varten.

Asiasanat: musiikkiteatteri, musikaali, työharjoittelu

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Music
Musical theatre

RIIHIMÄKI, VÄINÖ:
Working as an intern in four different musical theatre productions

Bachelor's thesis 26 pages
May 2022

Internships form a large portion of a musical theatre student's studies in Tampere University of Applied Sciences. This bachelor's thesis examines the experiences on four different internships in musical theatre productions. The goal was to reflect the writer's own experiences and learning process throughout these internships. First, the thesis covers the productions in general. Second, the work assignments for the intern are discussed. Finally, the learning outcomes from the experiences are discussed, and it is considered how they have prepared the intern for the working life as a performer.

This thesis shows that the internships play a major role in the musical theatre studies. They provide important work experience, and useful knowledge and information on how to improve as a musical theatre artist.

Key words: musical theatre, musical, internship

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
2	Vertailussa lyhyesti erilaisia musiikkiteatterituotantoja.....	9
3	Ensimmäisen vuoden harjoittelu	10
	3.1 Asennoitumishoitumiskysymys.....	10
	3.2 Työtehtävät teoksessa	12
	3.3 Työharjoittelussa opittua	12
4	Toisen vuoden harjoittelu.....	14
	4.1 Karnevaali2020	14
	4.2 Työtehtävät teoksessa	15
	4.3 Työharjoittelussa opittua	15
5	Kolmannen vuoden harjoittelu	17
	5.1 Jekyll & Hyde	17
	5.2 Työtehtävät teoksessa	18
	5.3 Työharjoittelussa opittua	19
6	Neljännän vuoden harjoittelu	21
	6.1 Waitress	21
	6.2 Työtehtävät teoksessa	22
	6.3 Työharjoittelussa opittua	23
7	POHDINTA	25
	LÄHTEET.....	26

ERITYISSANASTO

ensemble	nimitys koko musikaaliin työryhmälle ja joukolle, jolla ei ole roolinimiä
understudy	ensemblen jäsen, joka opettelee tietyn roolin tai tietyt roolit siltä varalta, että roolien näyttelijät joutuvat olemaan näytöksestä pois
tenori	korkein miesääniala
stemma	yksi osuus moniäänisessä kappaleessa, esimerkiksi musikaalilaulunumerossa

1 JOHDANTO

Musikaalit koostuvat monesta eri osa-alueesta. Niissä yhdistyvät laulu, näyttelijäntyö ja tanssi. Siksi niiden tuottamiseen tarvitaan ammattilaisia, joilta löytyy taitoa suoriutua näistä kaikista osa-alueista ja vieläpä samanaikaisesti. Tampereen ammattikorkeakoulun musiikkiteatterilinjalla harjoitellaan viikoittain näitä edellä mainittuja osa-alueita, joista yhdessä käytetään myös nimitystä kolmikärkiosaaaminen.

Joka vuosi opiskelijan opintosuunnitelmaan kuuluu työharjoittelu, joka suoritetaan joko koulun ulkopuolisena harjoitteluna, esimerkiksi ammattiteatterissa, tai koulun omassa tuotannossa. Itseltäni löytyy kokemusta kummastakin. Nämä työharjoittelut ovat olleet oppimiseni kannalta erittäin oleellisia ja tarpeellisia kokemuksia. Siksi aion reflektoida työharjoittelussa oppimaani viimeisen neljän vuoden ajalta.

Ensimmäisen opiskelu vuoden aikana olin mukana kolmessa tuotannossa, joista ensimmäinen oli Joulun Ihmemaa -konsertti Tampere-talossa jouluna 2018. Se tuotettiin yhteistyössä Tampere-talon ja Tampereen musiikkiakatemian kanssa, johon kuului Tampereen konservatorion opiskelijat, TAMK Musiikki, Kamarikuoro Näsi, Konservatorion lapsi- ja nuorisokuoro, Pyynikin laulu sekä Konservatorion lasten ja nuorten laulukoulu. Seuraava tuotanto oli tammikuussa 2019, jolloin teimme Janne Viitaniemen säveltämän, käsikirjoittaman ja ohjaaman lastenteatteriesityksen Asennoitumishoitumiskysymys, jota aion reflektoida tässä opinnäytetyössä ensimmäisen vuoden työharjoittelunani, koska se oli työmäärällisesti suurin ja opettavaisin. Sitä esitettiin Tampere-talon pienessä salissa ala-astelaisille viikon ajan. Myöhemmin keväällä kolmas ja viimeinen tuotanto ensimmäisenä opiskeluvuoteni oli Poikki! -musikaalikonsertti. Sanna Majalahden ohjaamana esitimme sitä kaksi kertaa Tampereen Mediapoliksella, ja kaksi kertaa Hällä-näyttämöllä.

Toisena opiskeluvuoteni pääsin koe-esiintymisen kautta mukaan Lahden Kaupunginteatterin Karnevaali2020 -nimiseen kantaesitykseen. Teoksen ohjaajana ja käsikirjoittajana toimi Jemina Sillanpää. Musiikista vastasi Selina Sillanpää. Kolmannen vuoden harjoitteluni tein myöskin Lahden Kaupunginteatterissa Jekyll

& Hyde -musikaalissa, jonka ohjasi Jukka Keinonen. Neljäs ja viimeinen työharjoitteluni oli Waitress -musikaalissa, joka oli tälläkin kertaa Lahden kaupunginteatterissa. Ohjaajana toimi teatterinjohtaja Ilkka Laasonen.

Käsittelen jokaisen vuoden työharjoitteluni yksitellen kertomalla ensin yleisesti tuotannoista ja sen jälkeen omista työtehtävistäni. Aloitan vertaamalla lyhyesti näitä eri tuotantoja keskenään, jonka jälkeen etenen kronologisessa järjestyksessä alkaen ensimmäisen vuoden työharjoittelusta päättyen neljännen vuoden työharjoitteluun.

2 Vertailussa lyhyesti erilaisia musiikkiteatterituotantoja

Kaikki neljä työharjoitteluani ovat olleet opettavaisia ja hyödyllisiä kokemuksia opintopolullani, mutta niitä tarkastellessani keskenään huomaa, että niissä on paljonkin eroavaisuuksia. Teatterin koko ja sijainti vaikuttavat heti siihen millainen teos voidaan tehdä. Onko kyseessä ammattiteatteri vai opiskelija/harrastajaryhmä ja millainen budjetti on käytössä? Esimerkiksi kahden ensimmäisen harjoitteluni kohdalla en saanut palkkaa harjoituksista tai esityksistä. Vasta kahdessa viimeisimmässä työharjoittelussa (Jekyll & Hyde ja Waitress) sain palkkaa, ja silloinkin vasta esityksistä.

Myös työryhmän suuruudella on väliä. Pienemmillä kokoonpanoilla tehdään usein tiiviimmin töitä yhdessä ja yleensä tuotannot ovat pienemmillä näyttämöillä, koska tilaa ei tarvita niin paljoa. Tällaisissa tilanteissa on mahdollisuus tehdä pienempää ja intiimimpää teatteria. Jos taas ollaan suurella näyttämöllä, pystytään rakentamaan isoja joukkokohtauksia suurella määrällä ihmisiä. Näin päästään luomaan suuria ja energisiä kokonaisuuksia - suurmusikaaleja.

Nykypäivän musiikkiteatterikentällä tehdään monenlaisia musiikkiteatteriesityksiä. Muutaman vuoden takainen Inna Tähkäsen luoma Instamusiikkiteatteri oli kokonaan uusi musiikkiteatterin ja osallistavan teatterin laji. (Tähkänen 2018, 2.) Hän tutki sosiaalisen median hyötyjä teatteritaiteen levittämisessä nuorille. Myös lahtelaislähtöinen teatteriryhmä Musiikkiteatteri NYT on käsikirjoittanut ja säveltänyt uutta suomalaista musiikkiteatteria viimeisempien vuosien aikana. He tekevät yhteiskunnallisesti kantaaottavaa teatteria, jonka kohdeyleisöä ovat erityisesti nuoret aikuiset (Musiikkiteatterinyt.fi). Olen itse tällä hetkellä mukana Musiikkiteatteri NYT -ryhmässä. Työstämme uutta musiikkiteatteriesitystä, jonka käsikirjoitamme ja sävellämme yhdessä ryhmänä. Se on ollut inspiroivaa ja avannut minulle kokonaan uusia näkökulmia siihen mitä kaikkea musiikkiteatteri voi nykypäivänä olla.

3 Ensimmäisen vuoden harjoittelu

3.1 Asennoitumishoitumiskysymys

Ensimmäisen vuoden työharjoitteluni oli Janne Viitaniemen säveltämä, käsikirjoittama ja ohjaama Asennoitumishoitumiskysymys. Teos oli lapsille suunnattu koulukiusaamisesta kertova musiikkiteatteriesitys, joka oli tuotettu yhteistyössä Tampereen sähkölaitoksen, Pirkanmaan Osuuskaupan ja Tampereen ammatti-korkeakoulun musiikkiteatterilinjan kanssa. Teoksen harjoitukset alkoivat syksyllä 2018 ja ensi-ilta oli 22.1.2019 Tampere-talon pienessä salissa.

Teoksen ohjaaja Janne Viitaniemi kertoo esityksestä seuraavasti: ”Asennoitumishoitumiskysymys on musiikkiteatteriesitys, jossa esitellään erilaisuutta harrastusten ja perhetilanteiden osalta. Esityksessä tuodaan näkyväksi kiusaamista, itsekyyttä ja ulkopuoliseksi jättämistä ja kannustetaan välittämään toisesta – sekä asettamaan nollatoleranssi kiusaamiselle.” (Pirkanmaanosuuskauppa.fi)

KUVA 1: Asennoitumishoitumiskysymys, Aamulehti (Huhtinen 2019)

Työryhmään kuului ohjaajan lisäksi kahdeksan näyttelijää. Koreografioiden suunnittelu ja luonti jaettiin opiskelijoille, ja niistä teoksessa vastasivat Marissa Lattu ja Hely Nylund. Esityksen musiikki oli äänitetty valmiiksi taustanauhoiksi, joiden päälle näyttelijät lauloivat.

3.2 Työtehtävät teoksessa

Ensimmäisissä harjoituksissa luimme käsikirjoituksen läpi ja jaoimme samalla roolit näyttelijöille. Oma roolihenkilöni oli koulun luokanopettaja, joka tarinan aikana opetti lapsia, puuttui kiusaamistilanteisiin ja kertoi samalla hauskoja vitsejä. Opettaja oli myös mukana useassa kohtauksessa laulamassa ja tanssimassa. Hahmolla oli esityksen loppupuolella soolokappale nimeltä Kiusauslaulu, joka aluksi vaikuttaa kertovan kiusaamisesta, mutta joka lopulta paljastuukin kinkku-kiusausreseptiksi.

Esityksen aikana käsitellään useita teemoja kuten erilaisuutta, yksin jäämisen pelkoa ja kiusaamista. Teoksessa ei ole varsinaista päähenkilöä, sillä kaikkien roolit ovat yhtä suuria ja työtehtäviä on jaettu koko ryhmän kesken. Pääasiassa näytelmän henkilöt ovat lapsia, ja mukana on muutama aikuinen, kuten opettaja ja talonmies. Laulut ja tanssi kuljettavat tarinaan eteenpäin.

3.3 Työharjoittelussa opittua

Asennoitumishoitumiskysymys oli ensimmäinen musiikkiteatteriesitys, jossa pääsin kokonaisvaltaisesti harjoittelemaan kolmikärkiosaamistani. Koin, että tämän tuotannon aikana luotiin vahva ja hyvä pohja tuleville työharjoittelulleni. Kyseessä oli myös ensimmäinen lastenteatteriesitys, jossa olin itse mukana näyttelijänä.

Laulettavia kappaleita oli paljon ja aloitimme harjoittelun niistä. Jaoimme stemmat näyttelijöiden kesken ja harjoittelimme kappaleita yksitellen Janne Viitaniemen johdolla. Vasta myöhemmin olen tajunnut, että olisimme tarvinneet jonkun harjoittamaan ja pitämään meille erilliset stemmaharjoitukset, joissa ensiksi käydään stemmat läpi ja sitten ne jaetaan näyttelijöille heidän äänialansa huomioiden, jotta saadaan aikaan paras mahdollinen yhteissointi. Myös ohjauksellista apua olisi tarvittu lauluihin, koska ne kuljettavat tarinaa eteenpäin ja ovat tärkein osa musiikkiteatteriesitystä.

Lapsiyleisölle esiintyminen oli opettavaista, sillä palaute yleisöstä esityksen aikana on välitöntä ja rehellistä. Näyttelijänä sain myös tietää heti, onko oma näyttelijäntyo selkeää ja ymmärrettävää.

Mielestäni on myös tärkeää viedä lapsia teatteriin ja kertoa ja käsitellä asioita, joita he kohtaavat koulussa ja kotona. Teatteri on leikkiä, joka on lapsille valmiiksi luontainen tapa toimia ja ymmärtää asioita. Niinpä tarinoiden kertominen musiikin ja näyttelijäntyön avulla jää hyvin lapsille mieleen, ja herättää ajatuksia, joita pysyy esityksen jälkeen käsittelemään aikuisen kanssa. Esitys tuottaa myös paljon iloa, sekä tarjoaa mahdollisuuden uppoutua yhdessä muiden lasten kanssa kuvitteelliseen maailmaan näkemään ja kokemaan erilaisia tunteita yhdessä.

4 Toisen vuoden harjoittelu

4.1 Karnevaali2020

Toisen vuoden harjoitteluni tein Lahden kaupunginteatterissa Karnevaali2020 -nimisessä teoksessa. Pääsin mukaan koe-esiintymisen kautta, johon lähetin laulu- ja soittovideon itsestäni. Teoksen ohjasi ja käsikirjoitti Jemina Sillanpää, ja se tehtiin yhteistyössä Lahden kaupunginteatterin, vapaan kentän taitelijoiden sekä paikallisten nuorten ja lasten kanssa. Musiikin sävellyksestä vastasi Selina Sillanpää. Inga Björn ja Panu Varstala toimivat koreografeina. Harjoitukset aloitettiin Lahdessa syksyllä 2019 ja ensi-ilta oli 14.2.2020.

Poikkeuksellisen suureen työryhmään kuului yli 100 henkeä. Mukana oli teatterin omia näyttelijöitä, freelancer-näyttelijöitä, tanssijoita, muusikoita, sirkustaiteilijoita ja Lahden musiikkiluokkien Laulupuu-kuoro sekä lahtelaisia lapsia ja nuoria Harjun ja Mukkulan kouluista. Yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen olivat tärkeässä osassa teoksen toteuttamista.

Karnevaali2020 kuvaa kokonaisen ihmiselämän syntymästä kuolemaan ja taas uuden sukupolven synnyn. ”Pääosassa on ihmisen elämänkaari monen eri ikäisen ja erilaisen ihmisen kautta. Se on moniääninen kuva elämästä”, kertoo ohjaaja Jemina Sillanpää (Yle.fi). Teoksen musiikki oli folkia ja teknon yhdistelmää, jossa oli mukana myös lyriikoita Tommi Lindgrenin ja Timo Kaukolammen kynistä. Kappaleissa oli sekä solistisia osuuksia, että kuoro-osuuksia. Teoksen aiheita olivat elämän rajallisuus, ajankäyttö ja sukupolvet.

KUVA 2: Karnevaali2020, (Nummela 2020)

4.2 Työtehtävät teoksessa

Tässä teoksessa pääsin työskentelemään sekä näyttelijänä että muusikkona. Työnhakuilmoituksessa haettiin laulavaa näyttelijää, joka osaisi myös soittaa jotakin instrumenttia. Olin soittanut rumpuja siihen mennessä yli kymmenen vuotta, joten pääsykokeissa soitin rumpuja ja lauloin. Pääsin mukaan osaksi työryhmää. Tehtäväni oli pääasiassa olla lavalla yksi näyttelijöistä ja muissa tapauksissa soittaa bändissä rumpuja. Minulla oli myös kaksi laulettavaa soolokappaletta.

4.3 Työharjoittelussa opittua

Tämä työharjoittelu oli minulle monessa mielessä uutta ja erilaista teatteria, johon olin aikaisemmin tottunut. Erityisesti työryhmän suuruus oli sellaista mitä harvoin tässä ammatissa saa kokea. Koin olevani osa suurta yhteisöä, joka yhteisellä panoksellaan loi uutta ja mielenkiintoista nykyteatteria. Pääsin työskentelemään monen eri alan ammattilaisen kanssa ja oli hienoa nähdä niin monen eri taiteenlajin edustusta samassa teoksessa. Sain nähdä sirkustaitelijoita työssään sekä toimia osana bändiä, joka oli minulle myöskin uutta. Mukana oli paljon lapsia ja nuoria. Heidän mukanaolonsa toi työryhmään energiaa ja intoa, jota kaikki saivat osakseen, ja joka oli tärkeässä osassa hyvän yhteishengen luojana.

Minulla oli teoksessa kaksi soolokappaletta, jotka olivat kumpikin tarpeeksi haastavia sen aikaiseen taitotasooni nähden. Erityisesti Karuselli-kappaleen sanoitus oli vaikea muistaa, sillä sanoja oli paljon ja samoja sanoja toistettiin mutta hiukan eri järjestyksessä kuin aikaisemmin. Minulla oli myös samanaikaisesti käytössä polkupyörä, jota ensin talutin ja myöhemmin kappaleen edetessä aloin polkemaan. Myöskin kappaleen tempo kasvoi tasaisesti sen edetessä, ikään kuin karuselli.

Muusikkona toimiminen oli minulle jo ennestään tuttua, mutta mikä teki tästä teoksesta erityisen, oli se, että olin myös lavalla näyttelemässä. Näin ollen myös bändi ja sen muusikot olivat osa tarinaa eivätkä vain väline tuottaa musiikkia, kuten yleensä. Pääsin siis rakentamaan roolihenkilöäni myös muusikon näkökulmasta, joka oli uutta minulle. Esimerkiksi ele- ja liikekieleni olivat rytmistä ja akcentoitua, koska hahmoni soitti bändissä rumpuja.

Liikkeellisesti teoksessa käytettiin paljon nykytanssin elementtejä. Panu Varstala, toinen koreografeistamme, painotti, kuinka tärkeää on tehdä lavalla itsensä näköistä liikettä, joka ei ole mitään tarkkaa yhteiskoreografiaa, vaan jokaisen omaa sisäistä liikekieltä. Tämä oli lohduttavaa ja rohkaisevaa kuulla, koska olin tähän mennessä käynyt vasta kaksi vuotta koulumme tanssitunneilla, enkä kokenut vielä olevani vahva tanssija.

5 Kolmannen vuoden harjoittelu

5.1 Jekyll & Hyde

Kolmannen vuoden työharjoitteluni tein myöskin Lahden kaupunginteatterissa. Syksyllä 2019 koulussamme järjestettiin koe-esiintymistilaisuus Lahden kaupunginteatterin seuraavaa musikaalia varten. Paikalla olivat teoksen ohjaaja Jukka Keinonen, koreografi Jouni Prittinen ja kapellimestari Antti Vauramo, sekä teatterinjohtaja Ilkka Laasonen. Koe-esiintymisessä laulettiin yksi vapaavalintainen musikaalilaulu ja sen jälkeen oli yhteinen tanssiosuus. Lopuksi jokainen esitti lyhyen muutaman tahdin mittaisen tanssisoolon. Myöhemmin samana iltana sain puhelinsoiton, jossa minulle kerrottiin, että he halusivat minut mukaan osaksi musikaalin työryhmää. Aloitimme kevään harjoituskauden 14.2.2020 ja ensi-ilta oli 5.9.2020.

Jekyll & Hyde on Robert Louis Stevensonin kirjoittama pienenisromaani, josta on tehty useita sovituksia, muun muassa näytelmiä ja musikaaleja. Frank Wildhornin säveltämä ja Leslie Bricussen ja Steve Cuden sanoittama musikaali kertoo Henry Jekyll -nimisestä tiedemiehestä, joka uskoo, että ihmisestä voidaan poistaa kaikki pahuus. Hän ei kuitenkaan saa rahoitusta kokeilleen ja päättää testata kemiallista yhdistettä itseensä jakaen persoonallisuutensa kahtia; hyväksi Tohtori Jekylliksi ja pahaksi Herra Hydeksi. (Music Theatre International 2022.)

Teokseen tarvittiin paljon näyttelijöitä, koska roolihenkilöitä oli niin paljon. Kaikille rooleille tarvittiin myös understudyt sairastapauksien vuoksi. Musikaalissa oli myös paljon joukkokohtauksia, joihin tarvittiin iso ensemble. Se koostui tanssijoista ja Tampereen ammattikorkeakoulun työharjoittelijoista. Kyseessä oli suurmusikaali. Musiikkia oli paljon ja se oli sävelletty suurelle orkesterille.

Produktio joutui kärsimään paljon juuri alkaneen koronapandemian takia. Kevään harjoituskausi jouduttiin lopettamaan parin viikon jälkeen, kun ensimmäinen koronasulku alkoi. Elokuussa pääsimme suunnitellusti jatkamaan harjoituksia, ja ensi-ilta oli 5.9.2020. Esitimme musikaalia 20 kertaa, kunnes marraskuun lopulla työryhmässämme tapahtui korona-altistuminen, jonka jälkeen muutama näyttelijä

sairastui koronaan. Sen seurauksena jouduimme perumaan seuraavat esitykset, kun koko työryhmä joutui karanteeniin. Lopulta myös kaikki joulukuun esitykset jouduttiin perumaan ja myöhemmin myös kaikki tulevat kevään esitykset.

5.2 Työtehtävät teoksessa

Olin teoksessa osa ensemblea. Ensemblellä tarkoitetaan suurta joukkoa ihmisiä, joilla ei ole välttämättä mitään puhuttuja repliikkejä, mutta joka tanssii, laulaa ja näyttelee muiden roolien kanssa ja, jonka tehtävänä on tukea isoja päärooleja (Lepistö 2021, 18).

Minulla oli siis useita pienempiä rooleja kuten köyhä lontoolainen, kihlajaisvieras, Punarotta-bordellin asiakas, mielisairaalan potilas ja pappi. Papin roolia tehdessä minulla oli muutama repliikki ja lyhyitä laulusooloja isompien laulunumeroiden keskellä. Olin myös useamman roolin understudy eli paikkaaja. Tehtäväni oli opetella kyseiset roolit siltä varalta, jos alkuperäinen esittäjä olisi estynyt. Minulla oli siis oman enssembleroolini lisäksi yhteensä neljä eri roolia harjoiteltavana, joita olivat Simon Stride, Kenraali Lordi Glossop, Basingstoken piispa ja Lukki. Näistä neljästä roolista Simon Stridea pääsin esittämään useamman kerran.

KUVA 3: Jekyll & Hyde, (Loponen 2020)

5.3 Työharjoittelussa opittua

Jekyll & Hyde -musikaali oli ensimmäinen ammattiteatteriproduktio ja ensimmäinen Broadwaylla aikaisemmin ollut musikaali, jossa olin mukana. Pääsin seuraamaan, kuinka suurmusikaali rakentuu teatterin lavalle.

Aloitimme kevään harjoitukset 14.2.2020 ja ensimmäisenä vuorossa oli lauluharjoitukset. Kapellimestari jakoi meidät äänialoittain stemmoihin ja olin ensimmäistä kertaa tenoristemmassa, joka on korkein miesääni. Harjoittelimme ensin suurien joukkokohtauksien laulunumeroita ja keskityimme ensimblen yhteissointiin ja yhdenaikaiseen lauluun. Keskustelimme myös sanapainoista ja niiden rytmeistä. Tällä tavalla laulujen sanat saatiin mahdollisimman lähelle suomen kielen puhe-rytmiä. Myös laulunyansseista muistuteltiin ensi-iltaan saakka.

Sain paljon irti lauluharjoituksista. Laulumateriaali oli haastavaa mutta ei mahdollonta. Olin ensimmäistä kertaa tenoriäänessä, ja pääsin harjoittelemaan korkeita ääniä osana ensemblea. Koska kyseessä oli harjoitukset, toistoja kertyi useita

kymmeniä yhdestäkin kappaleesta. Tämä oli hyvää kestävyysharjoittelua äänenleni. Pääsin siis heti kiinni ammattilaisen arkeen. Äänenhuollon tärkeys valkeni myös minulle ensimmäistä kertaa noiden harjoitusviikkojen aikana, koska ääneni oli pitkien harjoitusten jälkeen väsynyt ja kuormittunut. Onneksi sain paljon hyviä neuvoja ja ohjeita äänenpalauttamiseen ja rentouttamiseen lauluopettajaltani.

Lauluharjoitusten jälkeen aloitimme rakentamaan kohtauksia lavalle ja treenaamaan koreografioita. Ohjaajamme oli aikatauluttanut harjoitussuunnitelman niin että etenimme kohtauksissa kronologisessa järjestyksessä, ja samaan aikaan harjoittelimme yhteiskoreografioita harjoitustilassa. Emme kuitenkaan ehtineet harjoitella kuin pari viikkoa, kun koronapandemian takia jouduimme lopettamaan harjoitukset ja kevään harjoituskausi keskeytyi. Saimme kuitenkin rakennettua suurimman osan ensimmäisen näytöksen kohtauksista ja pieniä paloja sieltä täältä toisesta näytöksestä.

Tärkeimmäksi opiksi minulle kuitenkin jäi understudy-tehtävät, joita minulla oli useampi opeteltavana. Tein itselleni muistiinpanot kaikista rooleista, niiden paikoista lavalla ja koreografioissa. Kirjasin ylös reitit mitä pitkin jokainen rooli kulkee esityksen aikana. Erityisesti kilpakosija Simon Striden rooli jäi mieleen. Hahmolla oli paljon vuorosanoja, laulettavaa ja oli kaikin puolin iso sivurooli, jollaista minulla ei ollut aikaisemmin ollut. Pääsin myös työskentelemään ohjaajan kanssa aikaisempaa tiiviimmin, sillä ensemblissa ollessani en saanut juuri ollenkaan henkilökohtaista palautetta, koska palaute oli yleensä suunnattu koko ryhmälle eikä yksilöille. Opettavaista oli myös näytellä suurella näyttämöllä, jossa näyttelijäntyön on kannettava ylös viimeiseen penkkiriviin asti. Esitin Simon Stride lopulta kolme kertaa syksyn aikana ennen kuin marraskuussa esitykset keskeytyivät.

Työharjoittelu jäi valitettavan lyhyeksi ja se jäi harmittamaan. Vaikka opin paljon kevään ja syksyn harjoituskausilla, eniten oppia tässä työssä sain kuitenkin työelämästä esitysten kautta. Sen takia esitysten peruuntuminen vaikutti mahdollisuuksiini saada kaikki irti tästä työharjoittelusta.

6 Neljännen vuoden harjoittelu

6.1 Waitress

Viimeisen työharjoitteluni tein Lahden kaupunginteatterin Waitress-musikaalissa. Teoksen ohjasi teatterinjohtaja Ilkka Laasonen, koreografina oli Sari Louko ja kapellimestarina Antti Vauramo. Syksyllä 2020 teatterinjohtaja Ilkka Laasonen soitti minulle ja kertoi tulevasta tuotannosta ja kiinnostuksestaan jatkaa yhteistyötämme. Innostuin kovasti uudesta työtarjouksesta ja ilmaisin myös kiinnostukseni understudy-tehtäviä kohtaan. Pääsin siis mukaan tuotantoon ilman koe-esiintymistä, mikä oli minulle iloinen yllätys ja suuri luottamuksen osoitus teatterilta minua kohtaan. Aloitimme harjoitukset keväällä 2021 Lahdessa ja ensi-ilta oli 1.9.2021.

Waitress – unelmien resepti -musikaali perustuu Adrienne Shelleyn käsikirjoittamaan elokuvaan, josta Jessie Nelson on sovittanut sen musikaalin muotoon ja johon Sara Bareilles on säveltänyt musiikin. Lahden kaupunginteatterin nettisivuilla kerrotaan musikaalista seuraavasti:

Ihastuttava Jenna, joka on kuitenkin itsensä ja unelmansa unohtanut, työskentelee tarjoilijana Joen kahvilassa. Työpäivät pikkukaupungin laitamilla rullaavat samaa arkista rataansa, mutta onneksi niitä ovat jakamassa hyvät työkaverit Becky ja Dawn. Yhdessä naiset pohtivat todellista rakkautta, intohimoa ja parisuhteiden haasteita. Yksityiselämässään Jenna on jumissa surkeassa suhteessa Earlin kanssa, josta irtautuminen tuntuu olevan mahdotonta. Rakkauden haaveista luopunut Jenna on loistava leipoja. Hän lataa kaiken intohimonsa leipomiseen, joka suo hänelle myös paon todellisuudesta. Kun elämä yllättäen tuo eteen hurmaavan tohtori Pomatterin, olisiko resepti onneen vihdoinkin kirjoitettu? (Lahden kaupunginteatteri 2021).

Aikaisempiin tuotantoihin verrattuna tämä teos oli huomattavasti pienempi. Niemellisiä rooleja oli yhdeksän ja ensemble koostui kolmesta miehestä ja viidestä naisesta. Bändi oli myös suhteellisen pieni, kahdeksan hengen yhtye. Työskentelimme tiiviinä ryhmänä ja tuotannon aikana meistä muodostui hyvä porukka.

Teos oli myös sisällöltään lyhyin, missä olin ollut mukana. Sen vuoksi harjoituskausi eteni nopeasti ja koin että jo kevään harjoituskaudella saimme selkeän kokonaisuuden valmiiksi, jota oli syksyllä helppoa jatkaa.

KUVA 4: Waitress, (Loponen 2021)

6.2 Työtehtävät teoksessa

Olin mukana ensemblessa, ja minulla oli monia pieniä rooleja kuten kahvilan asiakas, häävieras, erikoistuva lääkäri ja Jennan muusa. Olin useassa kohtauksessa mukana laulamassa ja tanssimassa. Minulla ei ollut yhtään repliikkejä tai soololaulettavaa. Tämän lisäksi minulla oli kaksi understudy-roolia; Tohtori Pomatterin ja Earlin roolien opettelu, ylläpito ja tarvittava paikkaus kuuluivat tehtäviini. Olimme sopineet ohjaajan kanssa, että tekisin Tohtori Pomatterin roolia kerran kuussa ylläpitääkseni roolia ja koska kyseessä oli työharjoittelu, tarjoutuisi samalla mahdollisuus minulle opetella työstämään isompaa roolia. Pomatterin rooli

oli myös tähänastisista työtehtävistäni suurin. Hahmolla on kolme duettoa päärooli Jennan kanssa, ja useita kohtauksia sekä paljon dialogia. Pääsin esittämään kyseistä roolia syksyn ja kevään aikana yhteensä seitsemän kertaa.

Sain myös kokemuksen pikapaikkaamisesta, kun yhden sivuroolin virallinen understudy oli sairaana, ja alkuperäinen näyttelijä oli poissa muiden menojen takia. Kyseessä oli iso sivurooli, jolla oli yksi soolokappale ja yksi duetto, dialogia ja koreografiaa. Ohjaaja soitti minulle noin vuorokausi ennen esityksen alkua ja kysyi, pystyisinkö tekemään pikapaikkauksen. Koska olin nähnyt kyseisen roolihenkilön kohtaukset lavalla yli 40 kertaa, osasin hänen soolokappaleensa valmiiksi ulkoa, eikä minun tarvinnut opetella muuta kuin hänen repliikkinsä. Hahmo luokitellaan koomiseksi sivuhahmoksi, joka antoi myös pientä varaa mokailulle. Kun vertaan omia understudy-tehtäviäni tähän pikapaikkaukseen, huomaan että kummassakin tapauksessa on omat puolensa. Pikapaikkauksessa ei ole juurikaan aikaa harjoitella useita kertoja hahmon kohtauksia tai lauluja, mutta oman kokemukseni mukaan ei myöskään ole aikaa jännittää niin paljon, koska tilanne on yleensä yllättävä ja tapahtuu lyhyellä varoitusajalla. Understudyna taas ehtii harjoittelemaan enemmän, ja joissakin tapauksissa näyttelijä saa jo etukäteen tietää, milloin hän pääsee tekemään näytöksen roolissa. Tämä taas voi aiheuttaa jopa enemmän stressiä ja huolta tulevasta näytöksestä kuin pikapaikkaus.

6.3 Työharjoittelussa opittua

Tässä teoksessa suurin anti oli understudy-roolien opettelu ja erityisesti Tohtori Pomatterin roolin omaksuminen ja ylläpito. Ensembletyöskentelyssä oli myös paljon hyviä ja opettavaisia hetkiä. Tarpeiston kanssa työskentely oli uutta minulle. Pääsin liikkumaan kuppien ja kulhojen kanssa, heittelemään piirakoita ja pyörittämään suuria hyllyköitä täynnä leivontatarvikkeita. Vaikka minulla ei ensemble-roolissa ollut repliikkejä tai soololaulua, oli minulla paljon tehtävää. Toimimme Jennan mielikuvituksen jatkeena, ja autoimme hänen mielikuvituksensa kuvittamisessa ja elollistamisessa. Perinteisiä musikaalitanssinumeroita ei teoksessa juuri ollut, vaan liikemateriaali oli pientä, tarkkaa ja aksentoitua. Mukana oli myös muutama nosto, joita en ollut aikaisemmin tehnyt.

Roolin opettelu ja ylläpito oli minulle jo ennestään tuttua, mutta näin suurta roolia ei minulla vielä ollut aikaisemmin ollut. Kun keskustelimme teatterinjohtaja Ilkka Laasonen kanssa tulevasta musikaalista, ilmaisin kiinnostukseni understudy-tehtävää kohtaan. Laasonen kertoi miettineensä minulle Tohtori Pomatterin roolia, josta olin iloinen ja jota olin itsekin toivonut. Myöhemmin sain varmistusviestin ohjaajalta ja kapellimestarilta siitä, että tulisin olemaan kyseisen roolin understudy. Kun aloitimme keväällä 2020 rakentamaan musikaalin kohtauksia, olin aina mukana katsomassa ja pääsin usein harjoituksen päätteeksi itsekin kokeilemaan kyseistä kohtausta. Koin myös ensimmäistä kertaa, että minua ohjattiin ja että sain myös palautetta näyttelijäntyöstäni. Ohjaajamme oli ymmärtänyt, että kyseessä on työharjoittelija, eikä ammattilainen ja koin että minua opetettiin ja haastettiin riittävästi. Sain oppia muun muassa äänenkäytöstä, artikulaatiosta, asemoinnista lavalla suhteessa vastaanäyttelijään ja riittävästä ilmaisusta, jota suurella näyttämöllä tarvitaan.

Koska olimme sopineet, että pääsisin esittämään Pomatterin roolia kerran kuussa, sain myös esiintyä elävän yleisön edessä ja kehittää hahmoa esityskauden aikana. Vaikka esitykset onnistuivat ja hoidin työtehtäväni hyvin, huomasin, että understudyna työskentely on yllättävän epäkiitollista työtä. Ei pääse rauhassa kokeilemaan ja työstämään roolihenkilöä lavalla harjoituskauden aikana, vaan yleensä käytännössä toistetaan sama, mitä aikaisempi näyttelijä on jo tehnyt. Se on hyvin ymmärrettävää, koska paikkaajan tehtävä on toistaa sellainen hahmo, mitä alkuperäinen näyttelijä on jo aikaisemmin luonut lavalle. Huomasin kuitenkin harjoituskaudella usein miettiväni kuinka erilainen roolihahmo olisikaan, jos olisin itse päässyt työstämään roolia alusta asti ja niin että voisin kohdistaa keskittymiseni vain siihen. Opin silti valtavasti näyttelijäntyöstä tämän tuotannon aikana.

7 POHDINTA

Koen että valmistumisen kynnyksellä on hyvä kerrata kaikkea neljän vuoden aikana opittua. Työharjoittelut ovat olleet merkittävässä roolissa oppimiseni kannalta. Olen päässyt näkemään millaista näyttelijän arki voi olla, erityisesti musiikaaleja tekevänä näyttelijänä. Työajat ovat raskaat, töitä on aina viikonloppuisin, eikä palkkakaan huimaa päätä. Alalla joutuu antamaan itsestään paljon niin henkisesti kuin fyysisestikin, ja työllistyminen on epävarmaa, koska töitä tehdään produktiokohtaisesti eli yleensä vuosi kerrallaan, jonka jälkeen on taas työtön ja töitä pitää hakea uudelleen. Suomessa ei myöskään ole montaa teatteria, jotka tekevät musikaaleja ja niistä, jotka tekevät, käyttävät usein omia kiinnitettyjä näyttelijöitään roolittaessaan teoksen. Tämän takia kaikille ei riitä töitä.

Työ on kuitenkin palkitsevaa, ja jännityksen ja adrenaliinin tuomaan oloon jää koukkuun. Esiintyjänä ei mistään muualta saa samanlaista tunnetta. Työmme vaatii todellista intohimoa ja paloa sitä kohtaan, jotta sen tuomaa epävarmuutta ja räsitusta sietää. Olen myös tajunnut, että tämäkin työ on vain yksi työ muiden joukossa ja on tärkeää, että elämässä on muutakin sisältöä, kuin oma ammatti ja työt.

Mielestäni olen siis saanut hyvin realistisen kuvan ammattini arjesta näiden työharjoitteluiden avulla ja olen siitä kiitollinen. Olen myös saanut paljon hyviä työkontakteja ja päässyt verkostoitumaan työkentällä näiden harjoitteluiden ansiosta.

LÄHTEET

Lahden kaupunginteatteri. 2021. Waitress - unelmien resepti. Verkkosivu. Viitattu 9.5.2022. <https://www.lahdenkaupunginteatteri.fi/tuotannot/waitress-unelmien-resepti-2/>

Lepistö, L. 2021. Neljä erilaista työharjoittelu produktiota musiikkiteatterin koulutuksessa. Muusikon tutkinto-ohjelma. Tampereen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Viitattu 9.5.2022. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2021052410678>

Music Theatre International. 2022. Jekyll & Hyde. Viitattu 9.5.2022. <https://www.mtishows.com/jekyll-hyde>

Musiikkiteatteri NYT. 2021. Verkkosivu. Viitattu 9.5.2022. <https://musiikkiteatteri-nyt.fi/>

Pirkanmaanosuuskauppa. 2018. Tampere-talossa nähtävä uusi musiikkiteatteriesitys Asennoitumishoitumiskysymys tarjoilee elämyksiä pirkanmaalaisille koululaisille. Verkkosivu. Viitattu 9.5.2022. <https://pirkanmaanosuuskauppa.fi/news/tampere-talossa-nahtava-uusi-musiikkiteatteriesitys-asennoitumishoitumiskysymys-tarjoilee-elamyksia-pirkanmaalaisille-koululaisille/>

Tuomikoski, M. 2020. Karnevaali 2020 juhlii elämää – sata lahtelaista mukana ainutlaatuisessa musiikkiteatteriteoksessa. Yle Uutiset 14.2.2020. Viitattu 9.5.2022. <https://yle.fi/uutiset/3-11206800>

Tähkänen, I. 2018. Instamusiikkiteatteri - some osana teatteritaidetta. Muusikon tutkinto-ohjelma. Tampereen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Viitattu 9.5.2022. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201805178629>